

Седма Международна олимпиада по теоретична,
математическа и приложна лингвистика

Вроцлав (Полша), 26–31 юли 2009 г.

Решения на задачите от индивидуалното състезание

Задача №1. Ето думите, от които се градят числителните на езика сулка:

- *tgiang* 1, *lomin* 2, *korlotge* 3, *korlolo* 4, *ktiëk* 5, *mhelom* 20;
- *hori orom* събиране, *lo* удвояване;
- *a* ед. число, *o* мн. число (от 3 нагоре).

Съществителните имат различни форми за двете числа (*tu*, *sngu*; *vhoi*, *vuo*). Има отделни думи за четворка кокосови орехи, за чифт и четворка плодове от хлебно дърво (*ngausmia*, *moulang*, *ngaitegaap*).

Отговори:

- (a)
- *a ksie a tgiang*: 1 кокосов орех
 - *o ngaitegaap a korlotge*: 12 плода от хлебно дърво
 - *o ngausmia a ktiëk*: 20 кокосови ореха
 - *o vuo a lo ktiëk hori orom a tgiang*: 11 бетелови ореха
- (b)
- 2 ямса: *a lo tu a lomin*
 - 14 ямса: *o sngu a lo ktiëk hori orom a korlolo*
 - 15 плода от хлебно дърво: *o ngaitegaap a korlotge hori orom a moulang hori orom a tgiang*
 - 20 бетелови ореха: *o vuo a mhelom*

Задача №2. Писмеността нко се пише и чете отдясно наляво. Писмеността е азбучна: всяка буква означава съгласен или гласен звук. Буквите в думата се свързват.

- (a) Тилдата над гласна буква означава нисък тон, а отсъствието ѝ — висок. Но гласната има среден тон, ако е означена по същия начин като предходната (и двете с тилди или и двете без).

ɔt̃ɔ́hɪq̃ʎ̃f — *bìlákòró*
ɬɪɪɪɪ — *tájula*

kòrikóri — ʎt̃ɔ́hɪq̃ʎ̃f̃
báwò — ɔ́ɪɪf̃

- (b) Ако в двойка съседни срички има еднакви гласни и по правилата и двете букви трябва да се пишат с тилди или и двете без, пише се само втората гласна.

ɔq̃q̃ɔ́h — *kòlóló*
ɬɪɪɪɪ — *támene*
ɔq̃ɔ́ɔ́ɔ́ — *wólowolo*

létere — ɬt̃ɬɬɬ
bìlakóro — ɔ́t̃ɔ́hɪq̃ʎ̃f̃
jàmanaké — ɬɬ̃ɪ̃ɪ̃ɪ̃

Задача №3. Лесно се вижда, че имената на родените в един и същ ден от седмицата започват със сходни звукове:

- понеделник: kaṅ myaʔ, khiṅ le nwe, khaiṅ miṅ thuṅ, kepi thuṅ
- вторник: zeiya cə, su myaʔ so, susu wiṅ, shaṅ thuṅ, shu maṅ cə
- сряда: wiṅ i muṅ, lwiṅ koko, wiṅ cə auṅ, yadana u, yiṅyiṅ myiṅ
- четвъртък: paṅ we, pyesouṅ auṅ, mimi khaiṅ, phouṅ naiṅ thuṅ, myo khiṅ wiṅ
- събота: thouṅ uṅ, ne liṅ, tiṅ maṅ laʔ, theʔ auṅ, tiṅ za mə

Отговори:

- ṅwe siṅbu — 13. 07. 2009 (понеделник);
- so mo cə — 16. 06. 2009 (вторник);
- ye auṅ naiṅ — 24. 06. 2009 (сряда),
- daliya — 18. 07. 2009 (събота),
- e tiṅ — 14. 06. 2009 (неделя: родени в неделя в данните няма, както и имена, започващи с гласни),
- phyuphyu wiṅ — 09. 07. 2009 (четвъртък).

Задача №4.

Ако преградният съгласен звук в корена	а гласната в наставката е a ,	а гласната в наставката е i ,
е звучен,	ударението е на наставката.	ударението е на корена.
е беззвучен,	ударението е на корена.	ударението е на наставката.

- (a) Това правило е в сила, ако в корена има точно една преградна съгласна. Ако са две (*bhāg-a-*, *pad-a-*, *pat-i-*) или ако ги няма (*us-ri-*), мястото на ударението не може да се определи.
- (b) *mṛdh-rá-*, *phé-na-*, *stu-tí-*, *tan-tí-*, *bhār-á-*, *dū-tá-*, *sváp-na-*, *bhū-mi-*, *ghar-má-*, *abh-rá-*, *ghan-á-*, *ghṛṣ-vi-*.

Задача №5. Изреченията на науатл започват със сказуемото. Подлогът и допълнението или допълненията следват в произволен ред, предхождани от *in* (определителен член).

Глаголът получава следните представки:

- подлог: *ni-* 1-во л. ед.ч., *ti-* 2-ро л. ед.ч., — 3-то л. ед.ч.;
- допълнение: *nēch-* 1-во л. ед.ч., *mitz-* 2-ро л. ед.ч., *k-* 3-то л. ед.ч.;
- още едно допълнение: *tē-* ‘(на) някого’, *tla-* ‘нещо’.

Също и следните наставки:

- ‘карам ...’:
 - <непреходен глагол>-*tia* (с удължаване на предходно *i*),
 - <преходен глагол>-*ltia*;
- ‘правя за ...’: *-lia* (с преминаване на предходно *a* в *i*).

Едно и също действие с допълнение и без често се изразява с различни глаголи.

Отговори:

(a)	18.	<i>tiklazohlaltia</i>	ти караш жената да обича дърводелеца;
		<i>in zihuātl in kuauhīnki</i>	ти караш дърводелеца да обича жената
	19.	<i>nēchtzāhtzitia</i>	той ме кара да викам
	20.	<i>tikhuitēki</i>	ти го биеш
	21.	<i>nikēhuilia in kikatl in tizītl</i>	аз пея за учителя песента
	22.	<i>nikneki in ātōlli</i>	аз искам атола
	23.	<i>mitztlakāhualtia</i>	той те кара да оставиш нещо
(b)	24.	той ме кара да правя атола	<i>nēchchihualtia in ātōlli</i>
	25.	ти правиш виното за някого	<i>tiktēchihulia in oktli</i>
	26.	лечителят те кара да спиш	<i>mitzkochitia in tizītl</i>
	27.	аз пея нещо	<i>nitlaēhua</i>
	28.	аз падам	<i>nihuetzi</i>